

MATAJUR

GLASILO SLOVENCEV V VIDEWSKI POKRAJ

N A R A :
Za 1963
letna 1200 lir
glasi po dogovoru.
samezna številka 30.— lir

Leto XIV. - N. 15 (285)

UDINE, 1. Avgusta 1963

Izhaja vsakih 15 dni

ŽIVLJENJE PO SVETU

Zelo radi se vračamo, vsako-krat ko nam prostor to dopušta, k naši emigrantom in njihovim problemom, našim dragim prijateljem in bratom delavcem, ki so bili prisiljeni stopiti na trda pota sveta, da bi si pridobili kruh potreben za življenje, katerega si ne morejo priskrbiti doma.

Brez dvoma so vasi Furlanske Slovenije in Rezije vedno dale in na žalost dajejo še danes enega izmed največjih prispevkov izseljevanju: tako visok je včasih ta prispevek, da se v gotovih primerih skoro do konca izprazni cel vasi in zaselki, podobno kot se je v nekaterih primerih zgodilo v Karniji ali pa na desni strani Tilmenta, v okolici Spilimberga, in to v zaselkih občine Tramonti di Sopra.

Koliko je naših emigrantov, ki so pustili svoje revne kosti na delavnem mestu v tujini; koliko

je takih, ki niso hoteli vrniti se v svoje rojstne kraje, čeprav so jih ljubili in jih ljubijo bolj kot same sebe, da bi se ne ponovno užalostili ob njih revščini.

Tu vam prikazujemo dragi izseljenci, nekaj novic, ki vas lahko zanimajo.

“Pneumoconiosi”, rudarjev v Belgiji

Prinašamo dobro novico za naše rudarje: zdi se, da bodo končno urejene dolgoletne zahteve naših emigrantov v Belgiji. Izvedeli smo, da je belgijski ministrski odbor za gospodarstvo in socialno koordinacijo avtoriziral ministrstvo za socialno skrbstvo, da ta predloži svoj zakonski osnutek o pomoči zaradi škode povzročene po delovnih boleznih. S tem nameravajo urediti zakon velike socialne vrednosti, ki ga je pripravil minister Leburton in ki vsebuje, med drugim, tudi priznanje «pneumoconiose» rudarjev za profesionalno bolezen; to pomeni, da bodo rudarjem, ki so dobili to bolezen plačali ustrezno odškodnino.

Izvedeli smo tudi, da so nastale v zvezi s nekaterimi točkami tega zakonskega osnutka nesporazumi posebno kar se tiče odškodnine za italijanske delavce. S tem v zvezi je italijanska ambasada v Bruslu izvedla gotove korake in belgijsko ministrstvo za socialno skrbstvo je baje že pripravilo ustrezne popravke.

Asikuracija v Švici

Pred kratkem so obnovili pod boljšimi pogoji konvencijo INAM FLEL (švicarska federacija gradbenih in lesnih delavcev). Ta pogodba nudi sedaj možnost zavarovati proti boleznim družinskih članov, ki živijo v Italiji, poleg tega pa tudi možnost zavarovati emigranta samega za dobo ko pride začasno v Italijo bodisi za počitnice kot v mrtvi sezoni.

Tej asikuraciji se lahko pridružijo vsi italijanski delavci zaposleni v Švici, ki imajo redno delovno pogodbo s trajanjem najmanj dveh mesecev. Vpisujejo vsa tajništva FLEL pri katerih

je moč dobiti vse informacije glede družinskih članov katere je moč zavarovati.

Družinska skupina bo lahko imela sledeče ugodnosti: generalno sanitetno pomoč na domu in v ambulatorijih in specialistično v ambulatoriju (za približno 180 dni vsako leto), farmacevtsko 11.500 proizvodov zastoj, 3.500 proizvodov po znižanih cenah), bolniško (180 dni vsako leto), osetrično (obiski na domu, pomoč v ambulatoriju, osetrični paket, eventuelno sprejetje v bolnico) pediatrično (za otroke, ki niso dosegli 12 let) in navadno integrativno («sussidio», prispevek do 50% za termalne in idropične kure, za proteze in ortopedske pripomočke, naočnike, itd.).

Pravico do pomoči imajo družinski člani od tretjega meseca dalje ko je delavec pristal na asikuracijo in ostane v veljavi za celo asikurativno dobo.

Za tiste, ki se vrnejo iz Francije

Italijansko ministrstvo za finance je dalo nalog carinski upravi v Modane, da ta lahko dovoli uvoz premičnin (hišna oprema, obleke, avto, itd.), ki so last italijanskih emigrantov, ki se definitivno vračajo domov. Pogoj za ta uvoz brez carine je, da na listi uvoznih predmetov, imamo žig odgovarjajočega konzulata z diktirano «connazionale interessato rimpatrio».

Zaradi tega niso več potrebni dokumenti občine v kateri bo vračajoči se emigrant bival.

Štiri tedni dopusta v Franciji

Med sindikalnimi organizacijami zidarjev, ki so vezane na centrale CGT, CFTC in FO in med organizacijami delodajalcev so v Franciji obnovili delovno pogodbo, ki je v veljavi osem let. Obnovljena točka se nanaša na plačan dopust na gradbenem področju. Zidarji bodo odslej imeli štiri tedne plačanega dopusta in ne tri kot je bilo do sedaj.

SKOPJE PRED KATASTROFO. Prestolnica Makedonije je do zadnje vojne kaj skromno mesto. Zato pa se je po osvoboditvi močno narastlo in razvilo. Gornja slika nam kaže Skopje pred katastrofo.

Porušeno Skopje bodo zopet obnovili

Močni potresni sunki so v zgodnjih jutranjih urah 26. julija t.l. skoro popolnoma porušili eno izmed najlepših jugoslovanskih mest, Skopje, kjer so v zadnjih letih poleg starega pisane turškega mesta zgradili celo vrsto modernih palač in tovarn. Skopje je prestolnica ene izmed šestih jugoslovanskih republik, Socialistične republike Makedonije in je bilo na tem, da se še bolj razširi ker bi bilo ostalo zelo važno cestno središče z dokončanjem avtostrade «Bratstvo - Edinstvo», ki bi povezovala Beograd z Grčijo, Turčijo in Bolgarijo.

Potres je uničil skoro vsa stanovanjska poslopja in skoro vse tovarne. Zaradi rane ure, bilo je nekaj po peti uri zjutraj, so ljudje še spali in tako jih je tudi potres našel v posteljah, kjer so mnogi izmed njih našli tudi smrt.

Grozna nesreča, ki je zadela to veliko jugoslovansko mesto, ki je štel približno 200.000 prebivalcev, je užalostila ves svet. Od vseh povsod so pričeli prihajati izrazi sožalja predsedniku Jugoslavije maršalu Titu in tudi pomoč je bila obilna. Papež Pavel VI je daroval milijardo, pomoč v denarju in blagu so poslali angleška kraljica Elizabeta, italijanski premier Leone, poglavarji držav Evrope, Azije, Afrike, Amerike.

Od vseh povsod so poslali takoj krvno plazmo za ranjence, razna zdravila oblačila, odeje, hrano. Pomoč je prišla iz Italije in iz Nemčije, iz Sovjetske zveze in iz Združenih držav Amerike, iz Egipta in s Kube, iz Japonske in iz Švedske. Grki so takoj poslali opremo za bolnišnico, Američani pa so šli še dalje: iz Nemčije so poslali celo vojaško bolnišnico z 200 zdravniki in bolničarji. Iz Francije so prišle posebne skupine z aparati za ugotavljanje ali so še živi ljudje pod ruševinami.

Iz cele Jugoslavije so pričeli pošiljati blago z letali, kamjoni in vlaki že v petek zvečer. V tovarnah so delavci takoj podpisali enodnevni zaslužek za prvo pomoč prizadetim Skopljanom. Mrtvih bo po zadnjih ugotov

(nadaljuje na 2. strani)

ZA SKOPJE:

DOBER VZGLED

Štab za pomoč ponesrečenim v Tolminu nom je poslal v objavo naslednje obvestilo:

«Dne 30. Julija 1963 je duhovnik g. Vito Ferini iz Učje prinesel v Kobarid zavoj obleke namenjene družinam prizadetim po potresu v Skopju - Makedonija.

Za izkazano pozornost do nesrečnih družin in za izkazano solidarnost do Makedonskega ljudstva, ki mora preboleti težke izgube se g. Ferinju in darovalcem najlepše zahvalujemo. - Predsednik štaba: Jože Cuder».

PRO SKOPJE:

ESEMPI DA IMITARE

Dalla Sezione della Croce Rossa, Comitato di Tolmino, per la raccolta di aiuti a favore dei sinistrati di Skopje, riceviamo:

«Il giorno 30 luglio 1963 il Parroco di Ucea don Vito Ferini, ci ha recato a Caporetto un pacco di vestiario per i terremotati di Skopje.

Per la sensibilità avuta nei confronti delle famiglie colpite e per la solidarietà dimostrata nei riguardi del popolo macedone che ha subito una così terribile sciagura, ringraziamo infinitamente don Ferini e quanti altri si sono uniti a lui nell'offerta. - Il Presidente del Comitato: Jože Cuder».

EMIGRANTOM IN PRIJATELJEM

Vemo s kakšno žalostjo ste sprejeli vest o veliki katastrofi, ki je zadela naše drage jugoslovanske brate, in ki je v nekaj minutah uničila eno izmed najlepših jugoslovanskih mest, Skopje.

Velika tragedija, ki je v vsakem kotičku sveta, v vsaki hiši, v vsakem srcu vzbudila sočustvanje in žalost, je prinesla tudi veliko in čudovito solidarnost: človeška srca so priskočila na pomoč in vsaka človeška roka je dala to kar je zmogla, da bi ublažila življenje preživelim. Iz vsake države, iz vsakega kontinenta, iz malih in velikih krajev je prišla v Jugoslavijo pomoč.

Prijatelji, emigranti!

Obilna pomoč ki je prišla od vseh povsod in ki je zelo ganila vse jugoslovanske narode je pomagala in še pomaga v prvih trenutkih ko je treba nuditi najbolj nujno pomoč ponesrečencem. Ni pa ta prva pomoč zadostna da bi pomagali pri obnavljanju skoro do tal porušenega velikega mesta. Potrebne bodo milijarde in milijarde predno bo mesto obnovljeno. To je velika naloga ki čaka vse jugoslovanske narode in pri tem lahko pomaga ves svet. Lahko pomagate tudi vi, prijatelji in emigranti, čeprav vemo da mnogi izmed vas so za to stvar že prispevali po svojih močeh in po svoji uvidnosti.

Prav zaradi tega, zaradi človeške solidarnosti, pričujemo tudi mi potem našega časopisa nabiralno akcijo v korist ponesrečencem potresa v Skopju in se tem potom s posebno pozornostjo obračamo na naše emigrante.

Naj vsakdo da to kar lahko dal

Prispevki «Za Skopje» se sprejemajo pri upravi «Mataturja» v Vidmu, via Vittorio Veneto 32 ali pa pri dopisnikih, ki bodo izdali ustrežno potrdilo. Prispevki se lahko pošljejo tudi po pošti potom pošnega tekočega računa štev. 24/7418 naslovljeno na «Matatur» in s posebno označbo «Za Skopje».

DISGUSTOSI EPISODI

Uno dei problemi che ha sempre assillato i nostri emigranti è costituito dall'alloggio. E' risaputo che specie nella Germania occidentale, nel Belgio e in altri Paesi europei i nostri emigranti spesso erano, e in buona parte lo sono tuttora, costretti in alloggi di fortuna, quasi primitivi, e più che tutto nell'ovest tedesco in baracche malsane, sul tipo di quelle dei «lager» nazisti di tristissima memoria, in tuguri od occasionali ricoveri.

E' inutile affermare la grande importanza dell'alloggio quando si tratta di emigranti. Per il lavoratore che va da un paese all'altro, esso costituisce il principale problema. E' infatti l'accogliente alloggio che permette all'emigrante di ri creare l'ambiente familiare e nel contempo di mantenere il proprio equilibrio. Il problema dell'alloggio, pertanto, si pone sia per il lavoratore che giunge con la sua famiglia che per quello che emigra con l'intenzione di far venire la

sua famiglia in seguito.

Circa l'alloggio incombodo, insufficiente e malsano, reclami ne giungono ancora molti alle sedi dei consolati italiani dei vari Paesi. Insomma la lotta per distruggere in primo luogo le «baracche» continua, e naturalmente qualche successo non è mancato. Tuttavia situazioni preoccupanti sussistono ancora, specie in Germania, e perfino nel Belgio, ove l'emigrante italiano è meglio accolto, tanto che ancora oggi, nel distretto di Limburgo — e lo ha dichiarato lo stesso console d'Italia a Bruxelles dott. Di Bagno — vi sono 125 famiglie di emigranti italiani, ed in buona parte friulane con prevalenza provenienti dalla Slavia Friulana e dalla Val Resia, ancora prive di decente alloggio.

Abbiamo riservato per ultima una notizia che non può certo non disgustare tutti noi, e prima ancora di noi tutti gli emigranti. L'episodio che andiamo narrando, e che non può naturalmente fare onore ad

un Paese che oggi si reclama democratico e civile, si è verificato o non è molto nella Germania Occidentale, e precisamente a Norimberga, e lo ha riferito di recente il periodico «Sole d'Italia» (settimanale dei lavoratori italiani in Europa) che si stampa nella capitale belga.

E' dunque accaduto che in vari locali pubblici di Norimberga, la grande città bavarese che ha un castello contenente una famosa collezione di strumenti di tortura, un dato giorno, o non è molto, sono apparsi appesi e bene in vista dei cartelli con la scritta: «Vietato l'ingresso agli italiani».

Cosa ne dite? Non è questa una faccia che ci ricorda la dura lotta che i negri stanno conducendo per la loro libertà e per i loro diritti negli Stati Uniti d'America? Anche là vi sono dei cartelli che vietano l'ingresso nei locali ai negri, e nei luoghi di divertimento, e nei tram e altrove; e se ci si provano, son

botte, arresti e perfino, a volte, piombo. E ci ricorda anche quanto hanno fatto i nazisti per sterminare gli ebrei.

Naturalmente l'ambiente emigratorio italiano ha subito vivacemente protestato contro l'arbitrario e razzista provvedimento cui ha fatto eco la Direzione Generale dell'Emigrazione del Ministero degli Esteri belga.

Si è tentato di giustificare il provvedimento asserendo che «gli italiani sono particolarmente litigiosi» mentre, in rapporto al loro numero, dalle statistiche sulla criminalità fra gli italiani residenti in Germania, risulta che essi occupano l'ultimo posto.

Per la verità, il «Sindacato dei Pubblici Esercizi» di Norimberga, in una riunione straordinaria, ha vivamente deplorato l'accaduto.

Ci auguriamo, pertanto, che di cose simili né altri né noi abbiamo più ad occuparsi.

IZ TIPANE V KRNAHTSKI DOLINI

KOMUNSKI SVET IZGLASOVAL NEZAUPNICO ŽUPANU IN OŽJEMU KOMUNSKEMU ODBORU

Ljudje so proti privatnim interesom nekaterih administratorjev in zahtevajo naj komun skrbni za interese vseh občanov - Poziv zastopnika manjšine na enotnost vseh vasi in na soglasje vseh komunskih svetovalcev, da se prepreči prihod komisarija

Na zadnji komunski seji, ki se je vršila dne 15. junija t.l., ni bilo mogoče razpravljati niti o eni točki dnevnega reda (vseh jih je bilo 9), ker je prišlo do spora med županom in odborniki, zaradi katerih je zašla v krizo celotna komunska administracija.

Seja se je začela ob 20. uri in že takoj v začetku so nekateri odborniki na veliko začudenje komunskih svetovalcev in številnih prisotnih ljudi stavili predlog, naj se izreče nezaupnico županu. V predlogu so navedli več upravnih nepravilnosti, ki naj bi jih po njihovem mnenju zagrešil župan. Med drugim so mu očitali:

- 1) da je preprečil otvoritev poštnih uradov v Prosnidu in v Viskorši;
- 2) da je preprečil dograditev ceste med Platiščem in Prosnidom;
- 3) da se premalo briga za najbolj zanemarjene vasi;
- 4) da izdaja ukrepe brez vednosti komunskega sveta in celo brez predhodnega posvetovanja z odborniki itd.

Za predloženo mezaupnico je glasovalo 10 svetovalcev, proti 4. Na podlagi takega izida glasovanja, bi bilo pričakovati, da bo župan dal ostavko. To pa se ni zgodilo, pač pa je župan izjavil, da če so bile pri komunski administraciji kakšne pomanjkljivosti, nosi zanje odgovornost celoten komunski ožji odbor (Giunta Comunale).

Takrat pa je posegel v debato tudi predstavnik manjšine Vojmir Tedoldi, ki je predložil sprčo takšne nesložnosti v ožjem komunskem odboru novo resolucijo, ki jo tu v celoti objavljamo: «Komunski svet, potem, ko je sli-

šal diskusijo o nezaupnici županu zaradi slabega delovanja komunske administracije; upoštevajoč, da župan ni podal ostavke, katere je zahtevala od njega večina in upoštevajoč tudi, da župan ni podal ostavke, ker po njegovem mnenju odgovornost, katero mu pripisujejo, nosi celoten ožji komunski odbor; ker ni mogoče v sedanjem stanju rešiti številnih ožjem komunskemu odboru in ga poziva, naj odstopi svoj mandat».

Za to resolucijo je glasovalo 6 svetovalcev, proti ji je bilo 6, dva pa sta se vzdržala. Potemtakem je torej zgolj tudi ves ožji občinski odbor večino v občinskem svetu. Kljub takemu izidu pa so ostali na svojih mestih tako župan, kakor odborniki in debata se je nadaljevala vse tja do jutra naslednjega dne.

Domačini ugotavljajo, da tako stanje, ki traja že več let in se je na omenjeni seji samo še bolj zaostri, ne more in ne sme trajati še naprej. Zato bi moral komunski svet odločno in složno pozvati župana in komunske odbornike, da vršijo v redu upravo komunskih poslov, ki jim je bila zaupana. Če se kaj takega ne bo zgodilo, lahko pride do komisarske administracije, z vsemi negativnimi posledicami, ki ji nujno sledijo.

Svetovalec Tedoldi je zato naslovil v imenu manjšine v komunskem svetu posebno pismo na tamkajšnje občane.

V tem pismu poziva vse prebivalstvo občine naj se strne v obrambi skupnih občinskih koristi ter ugotavlja, da tudi občinski odbor, ki bi moral nositi odgovornost za eventualne nepravilnosti ali pomanjkljivosti v občini,

ski upravi skupaj z župnomo, ni hotel dati svoje ostavke, čeprav mu je bila izglasovana nezaupnica od strani občinskega sveta.

V pismu se poudarja, da bi bilo treba obravnavati občinske zadeve z večjo resnostjo in bi morali pri tem sodelovati vsi občinski svetovalci in odborniki. Vsi bi morali gledati predvsem na splošne občinske in ne na svoje zasebne koristi. Če med občinskimi upravitelji ne bo slege, ni izključeno, da bo prišlo do komisarske uprave, kar pomeni ne samo povečanje upravnih stroškov, ampak bi bilo to tudi dokaz, da občanarji ne znajo, ali niso zmogni sami upravljati svoje zadeve. Zato je nujno potrebno, da pride med upravitelji tipanske občine zopet do složnega sodelovanja. Župan in občinski odbor naj pristopita k delu, da bodo deležni tudi podpore opozicije, ki je pripravljena sodelovati povsod, kjer gre za ukrepe v splošno korist občanov.

Iz Nadiške doline

Meseca maja je mednarodno gibanje skozi obmejni prehod v Stupci doseglo rekordno število, saj je prekoračilo mejo v tem času kar 16.175 ljudi italijanske in jugoslovanske narodnosti ter 3.526 tujcev.

Tudi promet z avtobusi med Italijo in Jugoslavijo je bil letos maja znatno večji kot lani v tem času. Avtobus, ki vozi iz Čedad v Tolmin, je prepeljal 1.080 potnikov, jugoslovanski avtobus na isti progi Tolmin-Čedad pa 2.404.

Tudi skozi ostale obmejne bloke so bili prehodi številni. Tako je bilo skozi Učjo 591 prehodov, skozi Polavo pri Čepatiščih v sovođenjskem komunju 702, skozi Solarje pri Dreki 688, skozi Most Klinac 359, skozi Mišček 783, skozi Kum 56, skozi Boketo pri Topolovem pa 46 prehodov. Vsega skupaj je bilo meseca maja kar 24.362 prehodov.

Mali obmejni promet narašča vidno iz dneva v dan. Ljudje na obeh krajih meje čutijo nima večjo potrebo eden po drugemu in tako se utrjuje tudi tista prijateljska vez, ki je prvi predpogoj za bratsko sožitje obeh narodov.

Fojda

V CENEBOLO PO ASFALTIRANI CESTI

Skoraj nam ni bilo mogoče verjeti, ko smo slišali pravit, da bo kmalu mogoče priti do Cenebola,

ki leži skoraj 700 m visoko v hribih nad Fojdo, po asfaltirani cesti. Nismo mogli verjeti zaradi tega, ker je sedanji dostop do Cenebole zelo težaven prav zaradi slabe, jamaste, razrite in zanemarjene ceste.

Komunska administracija namerava valorizirati v turistične namene vse gorske vasi komunja, ki so v resnici prav privlačne, le udobnosti ne bo našel v njih noben turist, če izključimo dobro vodo, zrak ter lep razgled po furlanski ravnini. Z deli bodo pričeli v kratkem in bodo tudi kmalu končana, saj je Cenebola oddaljena od Padklapa, od koder bodo asfaltirali cesto, samo 6 kilometrov.

NESREČA PRI DELU. Pretekli teden si je hudo poškodoval roko naš vačan 74 letni Alessio Vanone. Kar je delal v kleti, mu je prišla roka pod sod in mu zmečkalo tri prste. Peljati so ga morali v čedadski spital.

Sv. Lenart

KOSCA. Dne 13. julija bo slavil naš priljubljeni župnik g. Jožef Kjačič 50 letnico mašniškega posvečenja. Na dan zlate maše bo prišlo v našo vas vse polno ljudi iz vseh okoliških krajev, da bodo počastili ta visoki jubilej domačega župnika. Dne 21. julija pa bo v Sv. Lenartu, od koder je g. Kjačič doma, proslava še v večjem obsegu.

IZ GORNJEGA POSOČJA

Gornja Soška dolina je med najlepšimi dolinami Slovenije. Že pesnik Simon Gregorčič iz Vrsna pri Kobaridu je v svojih pesmih opeval čudovite lepote teh krajev. Slovensko ljudstvo je v znak hvaležnosti postavilo v Kobaridu pevcu Soške doline dostojen spomenik. Muzejsko društvo v Tolminu pa je zbralo v njegovi rojstni hiši na Vrsnem spomine pesnika izpod krna.

Znameniti alpinist Dr. Julius Kugy iz Trsta pa je v svojih delih proslavil dolino Trente, gorske vrhove Julijskih Alp in drznost trentarskih gorskih vodičev. Pred smrtjo je izrazil svojo poslednjo željo: «Edino eno željo še imam: slišati šumenje trentarskih gozdov in bučanje divje Soče». Na vzpetini nad Trento stoji spomenik velikega ljubitelja Julijskih Alp.

Gornje Posočje je zanimivo tudi po svoji zgodovinski preteklosti. Znano je, da so tod nekoč živeli stari prebivalci Kelti in Rimljani. Izkopanine, ki so jih našli v Mostu na Soči in v Kobaridu, nas spominjajo na življenje teh prebivalcev. Po razsulu zahodno rimskega imperija so se premikala preko teh krajev v

Padsko nižino razna germanska plemena in med temi tudi Langobardi. Za njimi so zasedli te kraje naši slovenski predniki, ki so prišli iz Karantanije (Carinzia). Preko Kanalske doline in Pontebe, Soške ter Nadiške doline so posedli tudi ozemlje današnje Beneške Slovenije.

Naši predniki Slovenci so po prihodu v te kraje ohranili še več stoletij svoje staro verovanje in običaje. Krščanstvo je širil tod Oglejski patrijarhat preko Čedadškega kapitla.

Istočasno pa je slovensko prebivalstvo izgubljalo svoje stare svoboščine. Odslej so morali tlačaniti srednjeveškim posvetnim in cerkvenim fevdalcem. Ljudje ob Nadiži so se morali čuvati pred roparskimi vitezi Villalta in drugimi. Iz te dobe in sicer z ulesano letnico 1609 je še ohranjen v Kobaridu grb plemičev Cukov, ki so izhajali iz furlanske plemiške rodbine Zucchi. Beneška republika je podelila Slovincem ob Nadiži posebne avtonomne pravice v času bojev zoper Turke in Avstrijce; v zameno pa so jim morali braniti meje republike.

Leta 1809. so skozi naše kraje

prodirali proti Dunaju Napoleonovi francoski vojaki. Iz teh vojen nas spominjata avstrijski spomenik na Predilu in trdnjava Kluže pri Bovcu. V Logu pod Mangartom je zanimivo avstrijsko pokopališče iz prve svetovne vojne s spomenikom bosanskemu vojaku, ki zre proti Rombonu, kjer je v srditih bojih izgubilo življenje mnogo vojakov. Od turistov je zelo obiskovana grobnica italijanskih padlih vojakov v Kobaridu.

Pri popravilih te grobnice so delavci prav te dni naleteli na cinkasti krsti kapetana Vittorio Varese, ki je 30. 11. 1915 padel na Mrzlem vrhu (Monte Mrzli) in ki je bil odlikovan z zlato kolajno ter podporočnika Alfreda Parabolicola, odlikovanega s tremi srebrnimi kolajnami (padel 15. 5. 1916 tudi na Mrzlem vrhu). Zanimiva je tudi kapelica, ki so jo ruski ujetniki v Javorci pri Tolminu zgradili za časa prve svetovne vojne.

V počastitev spomina padlih partizanov v zadnji svetovni vojni je skoraj sleherni vas v Posočju postavila spomenik svojim padlim. Med drugimi so nad Breginjem postavili spominsko ploščo narodnemu heroju Marku Redelonghiju, ki je bil po rodu Beneški Slovenec. Redelonghi je leta 1944 med drugim izvedel s četo slovenskih partizanov drzno akcijo na vojaško letališče Belvedere pri Vidmu; ob tem napadu je bilo mrtvih več Nemcev in uničena štiri sovražna letala. Nad Breginjem so Nemci Redelonghija ranjenega obkolili. Sam si je pogнал kroglo v glavo, da ne bi prišel živ v njihove roke.

V povojnih letih je bilo vloženih mnogo sredstev in truda za gospodarski razmah Gornjega Posočja. Skoraj vsa delovna sila si služi kruh v svojih domačih krajih. V zadnjih letih se posveča več pozornosti razvoju turizma saj je iz leta v leto vedno več obiskovalcev in občudovalcev naravnih lepot Gornjega Posočja.

NADALJUJE IZ PRVE STRANI

Porušeno Skopje

vitvah nekaj tisoč. Ranjenih pa je nekaj deset tisoč. Najhuje pa je, da skoraj dvesto tisoč ljudi so brez stanovanja, ker je potres uničil 85 odstotkov vseh stavb, tudi takih ki so bile sgrajene po najmodernejših načelih v zadnjih letih. Uničena je bila n. pr. železniška postaja, ki je bila zgrajena pred nekaj leti in ki je bila najlepša v celi Jugoslaviji, ker čeprav moderna, je bila zgrajena na podlagi slikovite stare turške arhitekture.

Pomoč je prispeval ves svet. Posebno so se v tej akciji izkazali Slovenci, ki živijo v mejah italijanske republike. Ko je bila znana vest o potresu so v Trstu, Gorici, Vidmu in drugih manjših krajih pričeli zbirati denar, pomoč v blagu, kri. Številni slovenski in italijanski ljudje iz videmske in goriške pokrajine so šli na jugoslovansko stran, da bi darovali svojo kri.

Slovenci v Trstu in Gorici so zbrali precej milijonov lir v denarju. Blago ki so ga nabrali je že v Skoplju.

V Skoplju je medtem življenje oživel. Makedonske oblasti so

takoj pričele z obnavljanjem, z odstranjevanjem ruševin, s preskrbo prebivalstva. Okrog Skoplja je v trenutku nastalo pravo mesto s tisoči in tisoči šotorov, kjer se zbirajo preživeli prebivalci porušenega mesta. V središču mesta odstranjujejo vojaki z buldožerji in tanki ruševine stavb, tovarne, ki so bile izven mesta, in ki so v dobri meri ostale nepoškodovane, so že pričele delati. Skratka, v Skoplju je življenje spet steklo.

Jugoslovanska vlada je že odločila, da bo mesto obnovila in da bo čez nekaj let v Skoplju spet življenje zavzelo svojo redno pot. Nemogoče pa bo obnoviti vse starodavne zgradbe turške in makedonske kulture, nemogoče bo priklicati k življenju vse ljudi, ki so v potresu izgubili življenje.

Z oddaljene Furlanije, s strani našega «Matajurja» izražamo prizadetim Makedoncem izraze naše najbolj iskrene solidarnosti. Istočasno želimo in upamo, da bo Skoplje kmalu obnovljeno lepše in večje kot je bilo pred katastrofo.

Alpski aerodrom v Bovcu

VSI NAŠI KOMUNI POD posebno «vigilanza doganale»

Te dni je izšel dekret, ki določa za carinsko nadzorstvo (vigilanza doganale) v videmski provinci. Ta sega zelo globoko, saj sega ne samo vse komune obmejnega pasu, ampak tudi precejšen kos furlanske ravnine. Da bodo naši ljudje vedeli, kje teče ta meja, kjer je posebna kontrola ali nadzorovanje, jo navajamo za tisti del, ko pride ta meja na ozemlje, kjer živi prebivalstvo slovenskega jezika:

Meja «di vigilanza doganale» teče nato pod Klužami (Chiusaforte) preko reke Bele (Fella) in se nato obrne na jugo-zahod preko hriba Lipica (939 m) in se spusti po južnem bregu tega hriba, preseče «mulatiero» in gre nato natanko po potoku, ki nima imena od izvira, dokler se ne izlije v Rezijanico, takoj na zahodni strani serpentin ceste za Ravenco. Nato se obrne proti zahodu ob hudourniku Rezijanici do mosta električne centrale na

križišču pred vasjo Liščeca (Rezijanska dolina) in se obrne nato po cesti III. kategorije, ki je vključena obenem z vasi do enega kilometra na jugu pred mostom «Casello». Tu se zapusti cesto in se povzpne po «mulatieri» na sedlo Vile (Forca Campidello, 1192 m). Tu se spet obrne na jug po «mulatieri» pri «kazonu Nevis», gre preko sedla Muzcev in pride do vasi Tanata-viele od izvira reke Tera. Gre nato še proti jugu ter pride od komunske ceste za Tarcent, vključi to cesto do vasi Borjanci (Bo-reanis). Nato gre naravnost preko hriba Krnica (356 m) in Bernadije (850 m) ter pride do jezikovno mešane vasi Ramandoi, ki je vključena v «zona di vigilanza doganale». Gre nato po komunski cesti do Sv. Jervaža, nato po provincialni cesti do vasi Campeja ter obseže Ahten, Rekluz (Racchiuso), Fojo, Raščah in Campej. Nato gre na jug do

Zirā (Ziracco) in Premarias (Premariacco). Gre naprej po Furlaniji in obsega celo Manzan (Manzano), nato San Lurinč (San Lorenzo), ter pride do točke, kjer se Ter izliva v Nadižo. Obseže nato Chipris ter doseže pri Mostu na Idriji (pri Medeji) goriško provincialno mejo.

Da ponovimo: Vse vasi, kjer živi prebivalstvo slovenskega jezika in še velik del bližnje Furlanije je pod «vigilanza doganale». Naj bo našim ljudem za to lažbo, da ne bodo imeli samo oni te sitnosti, ampak tudi sosednji Furlani.

CEDAD

Ministrstvo za javna dela (Ministero dei Lavori Pubblici) je dodelilo 55 milijonov lir kontributa za ojačenje vodovoda «Pojana», ki daje vodo vsemu čedadskemu okraju in 50 milijonov lir za gradnjo novega doma za one mogle.

Filiala videmske «Cassa di Risparmio» v Cedadu je dala na razpolago 900.000 lir v dobrodelne namene, ki bodo takole razdeljene: 200.000 otroškim vrtcem, 250.000 asistencialnim ustanovam in 200.000 kulturnim in športnim društvom.

Komunska komisija za komercio je te zadnje čase dala tri licence za odpret nove butige: Dino Sabbadini bo odprl mesarijo (mesnico), Mario Valentinuzzi botege s športnimi artikli, orožjem in igračkami in Eda Nardini slaščičarno (pasticceria).

Sv. Peter Slovenov

«Società Filologica Friulana» za Slovenje v Nadiški dolini

Ko so nekje naši pametni ljudje iz Nadiške doline, ki stanujejo že dolgo let v Cedadu, brali o regionalnem «convegno» Furlanskega filološkega društva (Società Filologica Friulana) v Gorici dne 19. junija, so se med sabo zmenili, kako bi bilo lepo, da bi imeli tudi mi Slovenji videmske province svojo «Filologico», ki bi skrbela za naš slovenski jezik, tako kot tuja djela «Filologica Friulana».

Res, lepo bi bilo, da bi se recitiralo v našem slovenskem dialektu, ki je zrastu v naši deželi po naših dolinah: rezijanski, pa terski iz Terske doline in nato še največji naš dialekt iz Nadiške doline in sodelin, da bi vse te tri dialekte med seboj primerjali in nato še z gramatikalskem slovenskem jezikom, da bi potle vse to tiskali in se sestajali vsako leto. Zraven bi primerjali vsi naši študirani ljudje: od duhovnikov do profesorjev in učiteljev, pa še študentje bi lahko prišli zraven. Zakaj mi bi tega ne zmogli, saj imamo ljudi, zakaj bi tega ne smeli, saj smo preko tisoč let naseljeni v teh naših dolinah, ki gravitirajo na furlansko ravnino.

Iz Idrijske doline

Prejšnji teden je obiskal naš komun videmski prefekt dr. Vecchi. Ob tej priliki so se sestali vsi komunski možje s sindikom na čelu in so prefektu razložili v kako težkem ekonomskem stanju se nahaja komun, posebno pa nekatere gorske vasi. Prefekt je obljubil vso svojo pomoč in povedal, da je za vas Prapotnica nakazanih že 5 milijonov lir za javna dela. Ljudje se trošajo, da

ne bodo ostale obeč samo obeč, ampak da se bo resnično kaj naredilo, saj tako ne more iti na prej.

KRAS PR. PRAPOTNEM. Blizu naše vasi so odkrili nov izvir pitne vode, ki bo zadostoval za ojačati komunski vodovod in zato so prenehali iskati prostor, kjer bi mogli priti do vode.

NA KRATKO POVEDANO

MARIJA BERGNACH se je poročila maja meseca z železničarjem Fulviem Santomauro. Prijatelji in znanci jima želijo dosti sreče in zdravja v zakonskem stanu.

IBANA. Prejšnji teden so karabinerji iz Stare gore odstranili neko ročno bombo, ki so jo ušali blizu glavne ceste. Pravijo, da so to bombo pustili tam še vojaki iz prve svetovne vojne.

SEZONSKI BLOK. Z dnem 15. julija bodo spet odprli na Kolo-vratu obmejni sezonski blok za dvolastnike. Ta blok bo odprt samo ob delavnikih; meseca julija, avgusta in septembra od 6 do 19 ure, meseca oktobra pa od 7 do 18 ure.

POZDRAVI EMIGRANTOV

GERMANIJA:

Iz Germanije pošiljajo prisrčne pozdrave in mnogo voščil vsem sorodnikom in prijateljem teli izseljenici:

TOMASINO Marija - Tuttlingen, TOMASINO Egidio-Thalheimer, TOMASINO Aldo - Stuttgart S. - TOMASINO Viktor - LEANBERG, ZAVAGNO Tarcisio Hallbom A. N. - Raffaele MISCORIA, Onelia MISCORIA, Ancilla MISCORIA, Savina MISCORIA, Danilo MISCORIA, Avgustin MISCORIA, Natalia MISCORIA, Jožef MISCORIA, Primo Natale MISCORIA, ki delata v Tuttlingenu pozdravljajo sorodnike in prijatelje v Prosgradu. Prav tako pozdravljata sorodnike in prijatelje v Platišcih MODERIANO Giovanni in MODERIANO Ida, ki delata v Plochingenu.

Iz Stuttgarta pošiljajo prisrčne pozdrave prijateljem in znancom teli sezonski izseljenci:

BLASUTTO Ermenegildo, BOMBARDIR Orlino, SKUR Ernesto, Gemma PASCOLO in Avgustin MISCORIA.

AVSTRALIJA:

MOLARO Italico, BOBBERA Livio, CHER Peter, TOMAZIN Alojz, Dante MIZZA, Humbert DI LENARDO, BLEDIC Norma, MICHELIZZA Narciso, MICHELIZZA Virginija, SCUNTERO Irena, MUCCHINO Viktorija, BOBBERA Tarcisio, SINICCO Pio, ZUSSINO Bevino pošiljajo sorodnikom in prijateljem mnogo prisrčnih pozdravov.

NORD AMERIKA:

Edi in Elio CHIABAI, Gino TERICHER, Donato SINICCO, Cesare STURMA, Marija CHIAICIC, CENCIC Nela, GOSNJAK Simon, Andrej DUS, John MATELIC, ki živijo že dolgo let v U.S.A. pozdravljajo domači prijatelji in znanci.

BORDON Anton, Gino SEDOLA, Rosa STURMA vdova Sedola, Anton SEDOLA, Gino BLASUTTO, Elio DEBELLIS in Angel STURMA, ki živita v Kanadi, prav prisrčno pozdravljajo domači prijatelji in znanci ter jim želijo sreče in zadovoljstva v novi domovini.

UACAC (Vazzaz) Aurelio, LEVAN Mario, SALTARINI Bruno, STURMA Evaristo in ZUSSINO Giovanni, ki živita v provinci Adelaide pošiljajo mnogo prisrčnih pozdravov vsem prijateljem in zancem doma in po svetu.

STURMA Angel, STURMA Natale, CERNETIC Callisto, ZLOBEC Rinaldo, ki delajo v provinci Ontario pošiljajo prisrčne pozdrave sorodnikom in prijateljem v Brezjah, Tipani in Prosgradu.

Iz Rezjanske doline

Ali bodo ti zadnji naši «Caduti di guerra?»

Visoko gori na sedlu «Sagata» je bila pred nekaj časa spominska svečanost za padlimi Rezijani v vojski. Lokalne oblasti so organizirale spominsko prireditev, na katere so prišli od komandante alpinske brigade «Julia» pa do raznih drugih vojaških komandantov. Zraven so prišli še komunski zastopniki. Večinoma so padli naši vojaki v alpskih formacijah, posebno jih je pobrala ruska fronta. Lepa cerkva visoko gori v hribih se je dopadla vsem navzočim.

Ko smo slišali govoriti med sabo domačine, so rekli, kako bi bilo lepo, da bi bili ti «Caduti» zadnji iz Rezieje. Prav radi bomo skrbeli za spomin na njih, samo da se jim ne pridružujejo več nobeni novi «Caduti di guerra».

Tudi pri nas kriza v komun

Tudi rezijanska komunska administracija je zašla v krizo. Kot znano, so od 20 izvoljenih komunskih svetovalcev podali že lani kar štirje ostavke. Poleg teh pa sta odstopila še dva druga in sicer eden zato, ker se je izselil v inozemstvo, drugi pa zato, ker je bila njegova izvolitev nezdružljiva, ker ga je sodnija obsodila zaradi konkurza.

Zadnji komunski konsil pa je sprejel ostavke še od dveh drugih konsilirjev in sicer ostavke Giuseppeja Chinesaja in odbornika Francesca Copettija, na katere ga mesto so imenovali Luigija Pugnettija. Tako je ostalo od 20 konsilirjev samo 12 in še od teh dvanajstih so štirje na sezonskem delu, torej je prisotnih le osem, seveda če so vsi zdravi in pri hiši. Sodeč po tem lahko vsakdo sklepa, da je rezijanska komunska administracija samo na papirju, da se na konsilijih ne mo-

re dosti odločati in da vedri in oblači le par ljudi. Zakaj in kako je komunska administracija v Rezijski zašla v tako krizo, bomo obširneje poročali v bodoče.

Podbonesec

Premalo naših otrok študira

Samo kakšnih tri ali štiri študenti iz naših vasi so prišli te dni domov, ko so končali nekateri svojo «medio inferiore» in nekateri celo «liceo». Zelo malo, zelo malo naših ljudi vidi srednje šole. V italijanskih žurnalih pa se bere kakšno veliko število iz drugih krajev je diplomiralo v Cedadu in Vidmu na raznih praktičnih šolah, ki odpirajo tem študentom vrata za življenje. Kaj bi pomenilo, da bi kakšnih deset naših fantov diplomiralo na «Istituto Tecnico Malignani», ali pa na «Istituto Femminile Bianchini» v Vidmu deset naših deč. Polno je raznih «avviamentov», industrijskih in komercialnih institutov. Mi pa imamo samo tisti «Istituto Majistrale» v Špetru, ki je poslalo ven tarkaj mladih učiteljc, da lahko gredo z učiteljsko diplomom za sobarice v Svico ali v Milan.

Grmek

Praznik petdesetletnikov

Prejšnji teden so se zbrali vsi 50 letniki grmeškega in dreškega komuna, da so skupaj proslavili pol stoletja življenja. Ta dan so šli tudi na izlet v Karnijo. Ob povratku so bili vsi dobre volje in predno so se razšli na svoje domove so si obljubili, da se bodo spet sestali čez deset let za proslavo 60. letnice, seveda komur bo dana ta sreča.

POROKE. Prejšnji mesec sta si obljubila večno zvestobo na Stari gori naša vaščanka Livia Bukovac in Mario Barazzuoli iz Erba (Como). Istotam se je poročila tudi Marija Trušnjak s Karlom Skavnikom iz Cedadu. Obema paroma želimo vse najlepše in najboljše v zakonskem stanju.

OB KONFINU

V KREDU OB NADIŽI SO ODKRILI SPOMENIK PADLIM BORCEM

Nadiške vasice Kred, Potoki in Robič so imele v boju proti naci-fašizmu 17 padlih borcev. Pred kratkim so jim odkrili v Kredu lep spomenik. Poleg predstavnikov oblasti, visokih gostov in bivših borcev se je svečanosti udeležila velika množica domačinov. Opaziti je bilo tudi več gostov iz sosednjih obmejnih krajev, ki radi prihajajo v te kraje, kjer imajo sorodnike, znance in prijatelje.

IZ BOVCA

V okviru proslav Dneva vstaje slovenskega naroda so imeli v nedeljo 21. julija v Bovcu, turističnem središču Gornjega Posočja, lepo letalsko manifestacijo, na kateri so sodelovali aeroklubi Slovenije, Zagreba, Prage in Gradca. Sončen dan je povabil v Bovec mnogo domačin in tujih gostov. Ob tej priliki sta na povabilo predsednika komuna Tolmin prišla na prijateljski obisk v Bovec tudi župana in sosednjih komunov Cedadu in Trbižu. Gostje so imeli priložnost, da so si z letalom ogledali lepote Gornjega Posočja. Predsednik komuna Tolmin je priredil dobrodošlim gostom kosilo. V prijateljskih razgovorih, ki so se razvijali neprisiljeno in prisrčno, so se z obeh strani strinjali, da je pametno in koristno še naprej utrjeva-

ti prijateljske odnose med obmejnimi prebivalstvom. Župana iz sosednjih krajev sta povabila predsednika komuna Tolmin, da obiščejo Cedad in Trbiž.

Na letališču v Bovcu je več tisoč ljudi prisostvovalo drznim akrobacijam svetovno znanega artista Dragoljuba Aleksiča in skoke padalca Orožima.

Lepo je preživeti takšne dneve v naravi čudovitega gorskega sveta.

Spomenik padlim za svobodo v Kredu

SKOPJE DISTRUTTA RISORGERA'

Il giorno di venerdì 26 luglio u. s. violentissime scosse di terremoto hanno recato lutti e rovine in una delle più belle e fiorenti città della Jugoslavia e precisamente a Skopje capitale della repubblica socialista federativa di Macedonia.

La violenza delle scosse — la prima ha colto di sorpresa a letto quasi tutti i suoi duecento mila abitanti — ha completamente sconvolto e pressochè distrutto la città, trasformata da pulsante metropoli industriale in un cumulo di macerie e in un immenso desolante cimitero.

L'annuncio dell'agghiacciante, terribile, apocalittica catastrofe ha commosso e addolorato il mondo intero: il Papa, che ha offerto un miliardo, la Regina Elisabetta d'Inghilterra, Capi di Stato, governanti, genti di ogni dove hanno espresso al Maresciallo Tito i sensi della più viva partecipazione per la grande sventura che si era crudelmente abbattuta su Skopje; e aiuti di ogni genere, a cominciare dal pla-

sma sanguigno per i feriti, cominciarono a giungere sulla città terremotata da ogni dove: dall'Italia agli Stati Uniti d'America, dalla Svezia al Giappone, da Cuba all'India e all'Unione Sovietica; e tutti hanno dato in commovente gara di rapidità e di generosità.

Migliaia i morti e migliaia i feriti. Più di centomila i senza tetto.

Anche nella Regione Friuli-Venezia Giulia il dolore e il rimpianto si sono manifestati in forma piena ed i segni di solidarietà umana sono stati notevoli e concreti specie da parte dei cittadini di parlata slovena compresi coloro che per ragioni di lavoro si trovano all'estero.

L'opera di soccorso, malgrado il ripetersi delle scosse che contribuivano a far crollare i muri rimasti in piedi, è stata, si può dire, prodigiosa ed ha valso a salvare, pur tra i pericoli di nuovi crolli, gran numero di persone che già erano da ritenersi perdute. Persone ferite ma ancora vive

vennero estratte dalle macerie anche dopo quattro giornate dal verificarsi del cataclisma che immerse nel lutto l'intero popolo della Jugoslavia.

Da queste colonne esprimiamo ai sopravvissuti i sentimenti della nostra più affettuosa e fraterna solidarietà; e di fronte ad ogni lacrimata bara ci inchiniamo commossi e riverenti.

Ci auguriamo che Skopje risorga dalle sue rovine rapidamente e che risorga ancora più bella, più grande e più industriosa di prima.

Una terrificante visione di Skopje annientata dal terremoto. Di certi palazzi non sono rimasti in piedi che i muri: sembrano le quinte di un macabro teatro.

POZDRAVI EMIGRANTOV

AGLI EMIGRANTI A TUTTI GLI AMICI

Sappiamo con quale dolore e apprensione avete appreso della grande catastrofe che ha colpito i nostri cari fratelli jugoslavi che si sono visti distruggere nel volgere di pochi minuti, da scosse telluriche, una delle loro più belle città: Skopje.

L'immane tragedia, che in ogni angolo del mondo, in ogni casa e nel cuore di ogni creatura umana ha portato commozione e tristezza, ha anche suscitato istintivamente una meravigliosa ondata di solidarietà: il cuore ha preso il sopravvento nel dolore e nella disgrazia e ogni mano ha dato per venire incontro alle necessità provocate dalla grande sventura; e così da ogni continente, da ogni Paese piccolo o grande che fosse, aiuti di ogni genere si sono riversati in Jugoslavia al fine di lenire, almeno in parte, le conseguenze dello spaventoso disastro che non ha uguali nella storia del Paese.

Amici, emigranti!

La superba gara di aiuti, che per immediatezza e ampiezza ha commosso l'intero popolo jugoslavo, se da una parte è giova, e giova, a superare nei primi impressionanti momenti le gravi difficoltà create dal cataclisma ed a creare le premesse per la sua ricostruzione, dall'altra è ovvio che non può sopprimere appieno al grande sforzo finanziario che richiede la ricostruzione di Skopje; ricostruzione che costituisce un sacrosanto impegno di tutti i popoli jugoslavi ed alla quale anche noi, e voi amici ed emigranti, non possiamo ne dobbiamo esimerci anche se fino a questo momento ciascuno per proprio conto e secondo la propria coscienza ha compiuto il proprio dovere nei confronti dei fratelli colpiti.

Ed è appunto per questo motivo, per questo atto di alta ed umana solidarietà, che noi da queste colonne apriamo a tutti, ed in specie ai nostri cari emigranti ed amici, una sottoscrizione a favore dei terremotati e per la ricostruzione della loro cara città.

Dia dunque ciascuno ancora e subito e quanto può.

Le sottoscrizioni «Pro Skopje» si ricevono sia a Udine presso l'Amministrazione del «MATAJUR» in Via Vittorio Veneto, 32, sia presso i corrispondenti che rilasceranno debita ricevuta. I versamenti possono essere versati anche a mezzo conto corrente postale N° 24/7418 intestato a «MATAJUR» e specificati con la scritta «Pro Skopje».

Gli EMIGRANTI all'estero possono inviare le loro offerte pure ai seguenti indirizzi:

SVIZZERA:

Luigi Tedoldi, Lzernerstrasse, 90 - LUZERN-EBIKON;

FRANCIA:

Italo Cobai, Rue de L'Eglise, 102, L'OPITAL;

GERMANIA OCC.:

Ermenegildo Blasutto, R. Romerstrasse, 70, STUTTGART;

BELGIO:

Gino Aldo Lendaro, Consolato Generale d'Italia, 24 Bauverlard Audent, CHARLEROI;

INGHILTERRA:

Alda Miscoria, Hompden RD., AGLES BURG BUCSBS;

CANADA:

Callisto Cernettig, P.M.C. Box 1810 F.T., ST. JOHN B. C. (Ontario);

OLANDA:

Fratelli Marzolla, Hontlsarststraat 102, DEU FLOOG;

AUSTRALIA:

Giovanni Zussino, 5 Meaklin, ST. SHEPARTAN VIC;

AFRICA:

Luigi Moderiano, P.O. B.O. X 1203, NAIROBI (Kenia).

FRANCIA:

TOMASINO Nilo, VAZZAR Amabile, TOMASINO Niceta, TOMASINO August, BELFORT, pozdravljajo prijatelji in sorodniki v Krnahti.

TOMASINO Milio - KINGERSHAIN (Haut Rhin), pozdravlja svoje domače in Krnahti.

TOMASINO Celeste - ENZAVILLE (S. et O.); TOMASINO Fiorello - SARCELLES pozdravljata vse domače in prijatelje.

TOMASINO Milio - MONTCEAU LES MINES, pozdravlja sorodnike in prijatelje in Platišcih in Krnahti.

TOMASINO Dela, TOMASINO Gelindo, TOMASINO Franka, TOMASINO Bepina, TOMASINO Vito, TOMASINO Delfina, TOMASINO Bepo in TOMASINO Tarcisio pošiljajo sorodnikom in prijateljem mnogo pozdravov in voščil.

VAZZAZ Aloiz - EMBRUN H. A.; STURMA Ida - BENES ALPE3; STURMA Albina - PLOUD; STURMA Alojzija por. Tomasino - CANDELLAC DROME pozdravljajo vse sorodnike in znanee in Tipani, Platišcih in Brezjah.

STURMA Anselmo - VALLAURIS AM; STURMA Alojz - MONTAUBAN; STURMA Erminio - QUEVILLY SEINE MARITIME; STURMA Alojz - QUEVILLY S. M. pozdravljajo vse domače in Platišcih.

STURMA Cesare in STURMA Bepino - FLOYANGE pozdravljata vse sorodnike in prijatelje.

STURMA Giovanni, STURMA Evgen, STURMA Guido, STURMA Bruno, STURMA Gidjo, ki se obrenčejo na djele v VALLAURIS (Costa Azzurra), pozdravljajo vse sorodnike in prijatelje in Platišcih, Brezjah, Krnahti in Colloredu pri Trizimu.

TOMASINO Giovanni (Zvan) in TOMASINO Ernesto - QUARTNER DE LA MURGATTE (Montelnaz) pozdravljata sorodnike in prijatelje in Krnahti in Viskorši ter vaščane, ki delajo in BELFORTU.

SIMAZ Danila (Klemenovga); TOMASINO Valentin (Kolar); STURMA Luigi (Vigijo Ovisi) in njegova fameja; TOMASINO Giovanni (Zvan Skovert) pozdravljajo vse sorodnike, znanee in prijatelje in Platišcih, Brezjah, Krnahti in Colloredu pri Trizimu.

TOMASINO Bepina - REMILGRG; CUFFOLO Marija por. Kcs - ARQUEIL, DEBELLIS Valentin - L'OPITAL; DEBELLIS Lucijan - STEINBACH pošiljajo mnogo prisrčnih pozdravov in voščil vsem znanecem in prijateljem in Platišcih, Debelezu in Krnahti.

FILIPIC Ortensia por. Miscoria iz Prosnida pozdravlja domače sorodnike in prijatelje.

FILIPIC Giancarlo - HAUTE-LE-VAN Ali - S. REPORATE (Corsica); MIGLIONE Vittoria; MARCHIOL Ettore - FERRAND; MELISSA Elvira - QUARTIER ST. VERAN; MICHELIZZA Marija - VALLAURIS (Costa Azzurra) pošiljajo pozdrave vsem znanecem in prijateljem, ki so

ostali doma.

MICHELIZZA Giuseppe, MICHELIZZA Matilde, MICHELIZZA Santo in MICHELIZZA Giovanni (Zvan), ki se obrenčejo v CARLINGEN pozdravljajo vse sorodnike in prijatelje.

MICHELIZZA Marija, BALLOCH Tarcisio, BALLOCH Adriano, BALLOCH Rihard, BERRA Angelina por. Uačac in BOMBARDIR Marko pozdravljata sorodnike in prijatelje in Platišcih in Tipani.

BOMBARDIR Avgust in BOMBARDIR Guido, ki delata v Controvoz Ain pozdravljata znanee in prijatelje in Prosnidu in Nadiški dolini.

BLASUTTO Gino, BLASUTTO Gemma, BLASUTTO Dino, BLASUTTO Avgust, BLASUTTO Giovanni (Zvan), BLASUTTO Bepina, BLASUTTO Dina in BLASUTTO Elio pozdravljajo sorodnike in znanee in Viskorši.

BUDULIC Jožef in BUDULIC Ferruccio, ki se nahajata v Pierrefau du Var pozdravljata znanee in prijatelje in Prosnidu, Robedišcih in Breginjju.

ZUSSINO Rino, ZUSSINO Bepo - LA VALETTE (Var) pozdravljata prijatelje in znanee, ki so ostali doma in Brezjah.

TOMASINO Mario, BLASUTTO Alojz (Vigijo) in FOSCHIA Marija, ki delajo v Beauregard pozdravljajo prijatelje in znanee in Viskorši in Krnahti.

ZUSSINO Adele, ZUSSINO Marija, ZUSSINO Ezio - Quartier de la Murgatte (ORAME); TOMASINO Ida - ST. LOUIS (H. R.); TOMASINO Remigio - BASSE INTZ pozdravljajo sorodnike in prijatelje doma in po svetu.

TOMASINO Giulio (Giulio Robič), TOMASINO Bepina, TOMASINO Renato, TOMASINO Avgust, TOMASINO Sergio, TOMASINO Valentin, TOMASINO Karlo, TOMASINO Mario, TOMASINO Giovanna, TOMASINO Valerio, TOMASINO Albert, TOMASINO Italo, TOMASINO Santo, TOMASINO Humbert, TOMASINO Delfina in TOMASINO Primo vsi in Krnahte in ki delajo in Franciji pozdravljata sorodnike in prijatelje, ki živijo in domačih krajih.

MIHELIC Dina - CARLING, MISCORIA David - CONTREVOZ AIN, MISCORIA Maria - ALLANVILLE, MISCORIA Pio CHALAMONT AIS, NESTASI Aldo - AMENVILLE pozdravljajo sorodnike in prijatelje, ki so ostali doma.

Iz MONTCEAU LES MINES pošiljajo prisrčne pozdrave in mnogo voščil vsem prijateljem in sorodnikom Fiorita SEDOLA por. Tomasino, Serafino SCUNTARO in Emil TOMASINO.

MISCORIA Maria, NOACCO Gilda por. Tomasino, NOACCO Nivardo, NOACCO Jositina por. Cramaro, Ermenegildo PASCOLO, Bep PASCOLO in Anselmo SEDOLA Pozdravljajo prijatelje in znanee, ki so ostali doma in Italiji ter tiste, ki delajo in Nemčiji in Svici.

SINICCO Giuseppe (Bep) - PARIS, SPELAT Redento - QUARTIER S. VERAN, Oreste ETURMA - LES LILOS, CENCIC Erminija - VAR, CHICO Romano - MONTMARENCY pozdravljajo prijatelje in znanee in Platišcih in Viskorši.

Sorodniki in prijatelji, ki so ostali doma pošiljajo mnogo prisrčnih pozdravov in voščil sledečim emigrantom in Franciji: Ida COBAI, Maria COBAI, KOS Franko, Bepo CORMONS, Aldo CORMONS, Marija CORMONS, Augusta COSSARUTTO, Cramaro Angel, CRAMARO Avgustin, CRAMARO Guerino, Luigi CUFFOLO, Gaetano CHIABAI, Valda NOVAK, Amadio MARCHIOL, Tilijo KUSIC.

SVICA:

Pozdravljajo sorodnike, prijatelje in znanee, ki so ostali doma teli emigranti, ki delajo in Svici:

ZUSSINO Giorgina, ZUSSINO Guerino, Kos Alojz, Ermenegildo BALLOCH, Angel TOMAZIN, Ester SIMIZ Alfred STROJAZZO, Bruno STROJAZZO, Mario STROJAZZO, Remo STURMA, Silvano STURMA, Irma STURMA, Mario TOMAZIN, Gino TOMASINO, Lucijan TOMASINO, Alojz TOMASINO, Alojz TEDOLDI, Nardin TOMASINO, Virgiljo TOMASINO, Marija TOMASINO, Avgust TOMASINO, Cesare TOMASINO, Primo TOMASINO Alojz TOMASINO (Uančić), Evelina MELISSA, Gemma MICHELIZZA, Avgust MICHELIZZA, Aldo MICHELIZZA, Modesto MICHELIZZA, Fiorina MICHELIZZA, Nardin MISCORIA, Matilda NOVAK, Gino Novak, Mafalda NOVAK, Amelia NOVAK, Gemma NOVAK, Adele NOVAK, Elda NOVAK, Silvio NOVAK, Luigi PASCOLO in Zvan PASCOLO.

BAZZAR Riko, Romilda BERRA, Gaetan BERRA iz Tipane pozdravljajo vse domače in prijatelje. Prav tako pozdravljajo vse domače in prijatelje: Giuseppe BLASUTTO, BLASUTTO Giustina, Marija BLASUTTO, Bernardina BLASUTTO in Iva BLASUTTO iz Viskorše.

BUSI Sante iz Viskorše, ki dela v Baselju pozdravlja ženo in sina.

CENCIC (Cencingh) Pio, ki dela v Luganu pozdravlja mamo, tata, brate in sestre in Platišcih. Prav tako pozdravlja mamo in Platišcih Elio in Giovanni CANCELLIER.

Mario, Amelia, Gidjo, Ustin in Vigijo KOS iz Tipane, ki delajo in Baselju in Zurigu pošiljajo prisrčne pozdrave vsem prijateljem in znanecem, ki so ostali doma.

SIMIZ Ila, SIMIZ Danilo, SIMIZ Clemente, SEDOLA Santina in PASCOLO Elio, ki delata in Zurigu pozdravljajo vse domače, prijatelje in znanee.

TOMASINO Marija, VAZZAZ Olio, VAZZAZ Giuseppe, TOMASINO Salvatore, PASCOLO Giovanna, PASCOLO Licinio, PASCOLO Elio in SLOBBE Emilia por. Pascolo pozdravljajo sorodnike in prijatelje doma in po svetu.

Od 3. do 14. avgusta KRANJ dal 3 al 14 agosto

L'importante rassegna economica vi darà la possibilità di conoscere, in un ambiente pieno di suggestive attrazioni turistiche, lo sviluppo nel campo dei prodotti di largo

consumo della vicina Gorenjska. - Dancing all'aperto - Manifestazioni folcloristiche Specialità gastronomiche - Salsicce cragno, prosciutti, salame e insaccati affumicati

XIII GORENJSKI SEJEM-FIERA della GORENJSKA